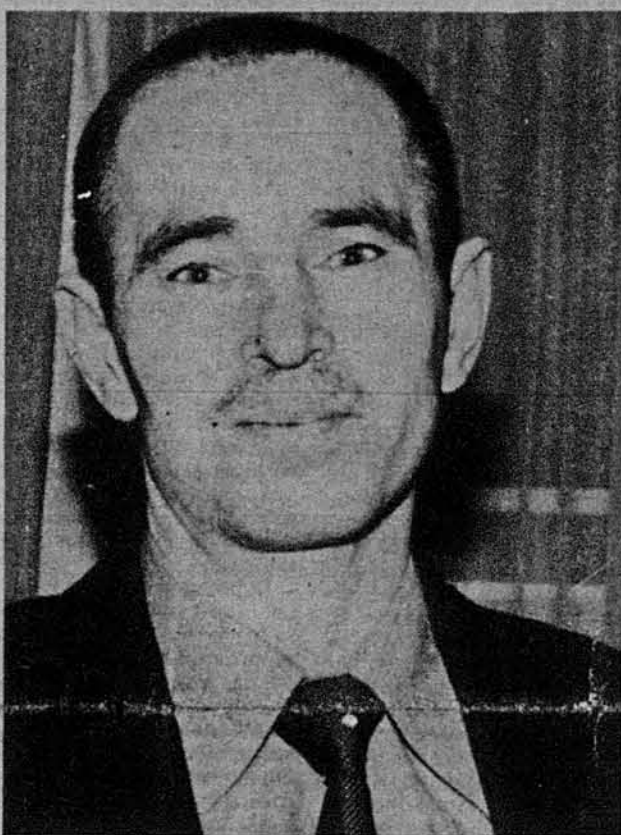

ВАЛЕНТИН МОРОЗ НА ВОЛІ!

У П'ЯТНИЦЮ, 27 КВІТНЯ В. МОРОЗ І ЧОТИРИ ІНШІ ДИСИДЕНТИ ПРИБУЛИ НЕСПОДІВАНО ДО НЬО ЙОРКУ. ЗВІЛЬНЕНИЙ СТАРАННЯМ ПРЕЗИДЕНТА ДЖІММІ КАРТЕРА, В. МОРОЗ СКЛАДАЄ ПОДЯКУ ПРЕЗИДЕНТОВІ, АМЕРИКАНСЬКОМУ НАРОДОВІ ТА УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ. „Я ПРИБУВ ДО АМЕРИКИ, ЩОБ БУТИ БЛИЖЧЕ УКРАЇНИ” — ЗАЯВИВ МОРОЗ. ДРУЖИНА Й СИН МОРОЗА ПРИБУДУТЬ ДО ЗСА ВКОРОТЦІ. УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА З ЕНТУЗІАЗМОМ ВІТАЄ В. МОРОЗА НА ВОЛІ.

ЗАХОДИ В СПРАВІ ЗВІЛЬНЕННЯ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА ТА ІНШИХ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ РОЗПОЧАЛИСЯ МИНУЛОГО ЛІТА

В. Мороз усміхнений на волі

(Р. С.-Г.)

Вашінгтон. — Уряд ЗСА розпочав заходи в справі звільнення Валентина Мороза, одного з найактивніших членів руху спротиву в Україні, як теж російського дисидента Александра Гінзбурга, баптистського пастора Георгія Вінка та двох жидівських дисидентів-активістів Марка Димшица та Едварда Кузнецова ще влітку 1978-го року, коли со-ветська влада засудила Гінзбурга та жидівського

дисидента Анатолія Шаранського на довгі терміни ув'язнення. А коли в жовтні американський суд визнав двох советських громадян, Вальдіка Енгера та Рудольфа Черняєва, працівників Генерального Секретаріату Об'єднаних Націй, винуватими за намагання роздобути військові таємниці ЗСА і засудив їх на 50-річні терміни ув'язнення, то Москва тоді по-ветська влада засудила Гінзбурга та жидівського

(Закінчення на стор. 4)

В Нью-Йорку помер сл. п. Юліан Ревай — колишній прем'єр Закарпатської України

Нью-Йорк, Н. Й. — Екзекутивна Українського Конгресового Комітету Америки з великим жалем повідомляє, що в понеділок, 30-го квітня 1979 року у ранніх годинах помер несподівано на удар мозку сл. п. Юліан Ревай — колишній прем'єр уряду Закарпатської України, визначний політичний і громадський діяч, колишній директор і керівник Канцелярії УККА, голова товариства і кредитної кооперативи „Самопоміч”, директор Українського Інституту Америки, голова Карпатського Дослідного Центру та член багатьох інших організацій.

Сл. п. Юліан Ревай

Покійний прем'єр Ю. Ревай народився 1899 року в с. Мирна на Закарпатті. Від 1922-35 рр. сл. п. Ю. Ревай працював в „рефераті міністерства шкільництва та освіти” при крайовому цивільному управлінні Підкарпатської Русі.

Він був співзасновником, а згодом головою учительської Громади, секретарем Педагогічного Товариства, крайовим звітовцем Плату, автором ряду підручників для народних шкіл, редактором журналу „Учитель” і суспільно-господарського журналу „До перемоги”, послом пражського

парламенту, співавтором закону про автономні права Карпатської України, основником Українського Національного Об'єднання членом уряду, а пізніше прем'єром Закарпатської України та сповняв інші важливі функції у політичному та громадському житті.

На еміграції в Німеччині був членом Головної Управи ЦПУЕН та живо цікавився політичним життям.

Похоронів сл. п. Ю. Ревая ще не устатковано. Дальші інформації будуть подані в чергових числах „Свободи”.

Джерзі Сіті, Н. Дж. (З. Снідик) — ВАЛЕНТИН МОРОЗ В НЬО ЙОРКУ! — Громова, пригодувальна, спершу майже неправдоподібна, але насправді дійсна вістка про те, що людина, яка стала символом нескореного духа сучасної України, ступила вільною ногою на землю Вашингтона, блискавкою рознеслась по Америці, Канаді та інших країнах вільного світу в п'ятницю, 27-го квітня, коли тут до Української Будівлі УНС прийшло з Білого Дому телефонічне повідомлення, що Валентин Мороз в Нью-Йорку.

П'ятнадцять хвилин після 4-ої по полудні в цю пропам'ятну п'ятницю працюючого головного редактора УНСОУ д-ра Івана Фліса перервав телефонічний дзвінок історичного, як виявилось, значіння: спокійний, теплий, але з неприємною ноткою деякого зворушення голос д-ра Збігнева Бжезінського, дорадника президента Джиммі Картера у справах крайової безпеки ЗСА, повідомляв д-ра Фліса, що Валентин Мороз прибув до ЗСА за поклоном скомплікованих обставин виміни п'ятих політв'язнів СССР за двох засуджених у ЗСА московських шпигунів. У дальшому д-р Бжезінський повідо-

мив д-ра Фліса, що з ним негайно скотактується голова місії ЗСА до Об'єднаних Націй В. МекГенрі в справі побачення з Морозом.

Через кілька хвилин після цього телефонічного повідомлення, телевізійні й радіо-станції вже переривали свої програми надзвичайними комунікатами про те, що до ЗСА прибув Мороз та чотири інші політв'язні.

У кімнаті В. Мороза в готелі (зліва): Валентин Мороз, головний секретар УНС В. Сохан, головний президент УНС д-р І. Фліс.

(Р. С.-Г.)

В. Мороз відвідав „Український Пантеон”

Бавнд Брук, Н. Дж. — У Провідну неділю, 29-го квітня, Валентин Мороз відвідав Центр Української Православної Церкви в Америці, щоб взяти участь в урочистостях.

В. Мороз був на Панахиді, яку відправив Владика Мстислав з архієпископами і духовенством біля пам'ятника „Борцям за волю України” на Українським Православним Цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку.

При кінці Панахиди Валентин Мороз прочитав „Молитву за Україну”.

Учасники в Бавнд Бруку співають український національний гімн біля пам'ятника „Борцям за волю України”. Стоять (зліва): Н. Світлична, В. Мороз, Владика Мстислав.

(Світлиця д-р О. Соколович)

В. Сохан (справа) представляє В. Мороза (зліва доправа): ред. С. Федоренко („Свобода”), д-р А. Лозинський (УККА), В. Потапенко (СКВУ), головний касир УНС У. Дячук.

(Світлиця Рома Сохан-Галдзевич)

Едвард Кузнецов, Александр Гінзбург, Георгій Вінок і Марк Димшица — в заміну за звільнення Вальдіка Енгера і Рудольфа Черняєва.

Не було, здається, ніякої української людини, яка б старалась би перевірити цю неймовірну вістку, що її всі несподівано очікували, а коли вона вкінці прийшла — прямо не могли повірити в її достовірність.

Одержавши дозвіл від американських органів безпеки, д-р І. Фліс, головний секретар УНСОУ Володимир Сохан і головний касир Уляна Дячук подались за інструкціями амбасадора МекГенрі до готелю „Об'єднані Нації” в Нью-Йорку, де на 37-му поверсі очікував їх в одній з кімнат Валентин Мороз. Вони були першими українцями вільного світу, які привітали зворушливо-мовчазними обіймами гостя з України. До них опісля долучились — після довгих переговорів з представниками Державного департаменту і членами охоронної сторожі редактори Євген Федоренко, Зенон Снідик і Рома Сохан-Галдзевич та головний радий УНСОУ д-р Аскольд Лозинський і голова бюро СКВУ при ОН м-р Борис Потапенко.

З витончено-блідого обличчя Мороза променіла радість ясно-брунатних очей, а потиски худорлявих рук супроводили ерудитні, але зворушливі, слова вдячності. „Не вам вітати мене, але мені вітати вас і дякувати вам за все, що ви для мене зробили”, — говорив Мороз, не приховуючи подиву, поваги, здивування й радості з приводу вживання гарної української мови, зокрема українською мо-

лоддю. Він заспокоїв затурбованих його фізичним станом присутніх, коли він заявив, що почувається добре, хоча дещо втомлений швидким ходом подій, подорожжю і враженнями.

У пізніших годинах вечора розмови перервали телефонічні привітання від Надії Світличної з Філадельфії, яка кілька хвилин пізніше вже була в дорозі до Нью-Йорку. Біля 9-ої години, через тісний кордон сторожі, до Мороза добилась чотиричленна делегація Організації Визвольного Фронту в особах п-ї Дарії Степаняк, м-ра Івана Кобаси, Ігоря Зварича та Оксани Дашків і привітали його теплими словами й квітами. Після 11-ої години увечері, коли В. Мороз вже приготувався до відпочинку, до нього загощила м-р Уляна Мазуркевич, голова Комітету його імені у Філадельфії, з проханням загощити до міста Братньої Любові в суботу в позолудневих годинах, щоб подяки у Філадельфії могли привітати його в поперіть заплянованій демонстрації в його обороні, яка перетворилась у свято подяки в наслідок його несподіваного звільнення. Мороз дав свою згоду і дотримався слова.

Зворушливі привітання продовжувались в суботу, 28-го квітня, коли на прохання Мороза і за дозволом ексекютивних урядовців УНСОУ, який формально перебував опіку над ним згідно з попередніми заявами такого зобов'язання перед урядом ЗСА та міжнародними організаціями, охорона допустила: Владика Мстислава, президен-

(Закінчення на стор. 4)

СЛОВО ВАЛЕНТИНА МОРОЗА ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОСТІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

(На прохання редакції „Свободи”)

Я радий, що можу наразі ступити на землю Вашингтона, привітати українську громаду Америки й цілого вільного світу, сказати те, що я думаю, що каже моя сумління і не думати при тому, яка буде реакція КГБ.

Я радий привітати українську громаду Америки й цілого вільного світу з перемогою. Так, я маю більше права привітати вас, як ви мене. Мова йде не про зміну особистості долі однієї людини, мова йде про велику принципову перемогу. Українська громада довела своє МОЖУ. Немає нічого більш гнітючого від усвідомлення, що виступає не привітати до нічого і немає нічого більш окрилюючого, коли про результат можна не тільки довідатися, але й потиснути йому руку, обняти його і сказати йому — вітаю. Мій прихід є такою перемогою. Як би не прикро було для Кремля, але в тій страшній завісі, спорудженій між Україною і Заходом, час порубати щілини. Сонце затупити неможливо. Почесно весь час триматись навіть там, де нема вже жадних ресурсів — фізичних, психологічних

і духовних, — але в сторазів більш радісно відчувати, що це тримання наразі скінчилось і є можливість приступити до праці.

Я радий, що можу наразі працювати для української справи, в міру своїх сил і амбітності, маючи перед собою велику мету поборювати ту страшну колоніальну реальність, вилічену кремлівським комунізмом на Україні, що має за свою мету: ліквідацію України, як духовного організму.

Я бачив багато демонстрацій, маніфестацій в Совєтському Союзі, що були на точці замерзання, і я сьогодні побачив, як виглядають маніфестації й заклики на вільній землі, окрилюючої, коли про почуття. Я знав, а тепер я відчув, наскільки незмірно більший потенціал має свобода і наскільки жалюгідно мізерними ресурсами може диспонувати диктатура.

Я святкував Великдень у неволі. Тепер уже травень, але справжній Великдень для мене сьогодні. Стало сьогодні у велику українську громаду вільного світу, нагороджений щоденно над усі сподівання — Христос Воскрес!

В. Мороз у Філадельфії

В. Мороз віддає пошану українському прапорові, який він вперше побачив.

(І. Д.)

Філадельфія. — Після закінчення пресової конференції, яка відбулась в суботу 28-го квітня в готелі „Об'єднані Нації”, Валентин Мороз у товаристві головного представника УНС д-ра І. Фліса, головного секретаря УНС В. Сохана, президента-елект СКВУ і адміністративного директора УККА м-ра І. Барзика, голови Комітету Оборони В. Мороза м-ра Уляни Мазуркевич та інших поїхав на заплановану в Філадельфії маніфестацію в обороні В. Мороза, яка перетворилась у величаве свято з приводу його звільнення.

На демонстрації В. Мороз привітати чільні представники української громади та американські діячі

Філадельфії. В. Мороз на цій демонстрації заявив: „Ви вітасі сьогодні мене, але й я вітаю вас сьогодні своєю перемогою”. Але також, „Вийшов чудовий символ — демонстрація, яка була приготувана, як демонстрація вимоги звільнення, вона відбувається коли мене звільнили”.

Під час свого слова, Мороз вказав на українські прапори, заявляючи, що він мріяв ціле життя, щоб їх побачити, але ось вперше, вже на волі, він їх бачить. В. Мороз підійшов до найближчого прапора і поцілував його.

Долга ішній інформації будуть подані в найближчих числах „Свободи”.

Українська молодь вітає В. Мороза при виході з готелю.

(Світлиця Ігор Дябога)

СВОБОДА

UKRAINIAN newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (порядку): Любов Колесницька, Володимир Левенко, Зенон Снілик, Василь Терещуківський і Євген Федоренко (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії).

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНАОу 65% міс. За кожну зміну адреси — 25с. Чеків і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Загрозна ситуація в Туреччині

Ще в грудні минулого року збройні сутички між членами мусульманських сект сунніт і шиїтів привели до встановлення воєнного стану в Туреччині, який тривав по сьогоднішній день, не зважаючи на суворі заходи війська і намагання уряду прем'єр-міністра Булента Ечевіта примирити роз'юшених сектантів. Ці сутички поширилися на південно-східну територію Туреччини, де проживають мільйони курдів, які ніколи не закинули мрії про поєднання зі своїми братами в Ірані й Іраку та про встановлення незалежної курдської держави.

Але міжусобиця на релігійному тлі — це тільки одна з проблем Туреччини, яка переходить загрозу політичну й економічну кризу в наслідок довголітнього застою, занедбання партійної політизації й надмірної бюрократизації. Це, очевидно, серйозно турбує ЗСА та їх союзників — членів Північно-Атлантичного Союзу (НАТО), бож Туреччина, з уваги на її стратегічне положення, являється наріжним каменем цього оборонного пакту. Тому західні країни стараються допомогти Туреччині всіма можливими засобами повернути політичну стабільність та вийти із затяжної економічної кризи.

Отже уряд ЗСА вже запропонував збільшення економічної допомоги Туреччині з 300 до 450 мільйонів доларів у фінансовому 1980 році, а країні НАТО погодилися дати цій країні кредити та збільшити закуп турецьких виробів під умовою, що уряд Ечевіта виявить більшу наполегливість у поборюванні інфляції та безробіття. Але Ечевіт переступив межі пристойності, а то й раціонального думання, вимагаючи від Заходу негайної допомоги в сумі 1,5 мільярда доларів, погрожуючи, що у випадку відмови він звернеться за допомогою до Советського Союзу.

Однак в той самий час турецький уряд гається за приміненням конституційних реформ та економічних стимулів, у наслідок чого задоволення Туреччини в самому тільки Міжнародному Валютному Фонді зросло до 3-ох мільйонів доларів, безробіття зросло до 25 відсотків, інфляція збільшилася до 50 відсотків, а видавність націоналізованої частини індустрії зменшилася на 50 відсотків. Задоволення Туреччини зростають ще й тому, що ця країна не має своїх запасів нафти і змушена її імпортувати.

У цій ситуації ліво-центристська коаліція Ечевіта опинилася на грані упадку, як твердять деякі політичні аналітики, висуваючи здогади, що в Туреччині може прийти до військового перевороту, як це сталося в 1971 році. Такі прогнози і наявні "залишки" Ечевіта до Москви турбують уряд ЗСА і союзників, бо Туреччина — це єдина країна на Близькому Сході, в якій ЗСА вдержують підслухові електронні станції. Після знищення таких станцій в Ірані, їх вдервання в Туреччині є ключем для перевірки додержання Советським Союзом умов СALT II, якщо дійде до підписання такого договору. З тих та інших причин ЗСА та країні НАТО долають всіх зусиль, щоб допомогти Туреччині перебороти економічну кризу. У роз'язі політичних проблем, однак, турецькі лідери мусять самі виявити більше зрілості, толерантності й раціональності та припинити вузькопартійні сварки, які переносяться на населення з трагічними наслідками для нього. В одному й другому випадку туркам допоможе здоровий політичний глузд і певна доза самоповаги, в ніякому разі шантажування Заходу чи примінення дуже небезпечної "советської карти".

УКРАЇНЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАС БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Ігор Качуровський

РОЛЯ „ХАТЯН” У РОЗВИТКОВІ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

(До семидесятиріччя заснування журналу „Українська хата”)

(8)

„Бо життя взяло своє, а Шевченко був дійсний поет з ласки Божої. І збудилася в ньому як би від чарів яких душ, зродилася та безсонна туга — пункт, як каже Брандес, довкола котрого групуються всі інші романтичні почування, і та своєрідна творча містика...”

У розділі про естетику Шевченка Євшан схилився до думки, що Шевченко виходить у своїй поезії не з вивчених правил, а „з несвідомого потягу до прекрасного”. Торкаючись одного з головних питань естетики: що вище — твір природи чи твір людини, Євшан знаходить у Шевченка дві протилежні відповіді: в листі до Залеського поет писав, що мистецький твір впливає на людину сильніше, ніж сама природа, а в щоденнику в себе занотував, що мистецтво, який відійшов од законів природи — „боговідступник”. Однак, виходячи з розуміння природи, якуського, що збуджує в нас „струміння почувань”, критик намагався примирити обидва погляди. Микола Євшан — коли б не перший — звертає увагу на жіночість віда Шевченка. Це легко можна було б твердити прикладами „жіночих поем” („Катерина”, „Наймичка”, „Вільма”, „Княжна”, „Марія”) та жіночої лірики поетової. Звісно, не з усіма думками Миколи Євшана щодо Шевченка можна погодитися. Критик, наприклад, запевняє, що поет „до сім’ї... все і все повертає, тужив за рідним, сімейним. Йому цього тільки треба — і він був би вповні щасливий”.

Я ж ніяк цього не думаю: якби Шевченкові і вдалося було збудувати родинне гніздо, то тяжко, однак, припус-

Юл. Мовчан

„ЧИ НЕ ЗАТРИМАЮТЬ НАС В УКРАЇНІ?”

Таке питання все частіше й частіше можна почути серед нашої спільноти у зв'язку з наближенням 1-го липня ц. р. Справа в тому, що від того часу в Советському Союзі вступив в дію новий закон „Про громадянство СРСР”, який був схвалений Верховним Советом у грудні м. р. Хоча цей закон є одним з найгірших законів, які будь-коли проголосив протинародний московсько-большевицький режим на протязі його 60-ох років панування над поневоленими народами, проте не тільки в чужомовній, але також й в українській пресі він знайшов порівняно малий відгук. Оскільки тут ідеться про чергове обмеження прав людини, то для чужинця, видно, в цьому не було нічого цікавого. Однак, для людей, які походять із території СРСР, зокрема, для нас українців, цей нечуваний до цього часу закон зачіпає „за живе”, і тому дуже дивно, чому він не знайшов відповідної реакції з боку нашого громадянства, зокрема, з боку наших центральних організацій. В чому справа?

У вступній „точці” цього закону читаємо: „Громадянин СРСР повинен дотримуватися конституції і соціальних законів, згідно нести високе звання громадянина СРСР, охороняти інтереси Советської держави, сприяти зміцненню її могутності і авторитету, бути вірним „своїй” соціалістичній батьківщині”, як зазначено в уже цитованій нами наступній частині цього нового драконівського советського закону.

Але заохалним московським імперіалістам цього ще не досить — крім нас — вони хочуть знити також наших дітей, внуків, правнуків. Не вірите? В пункті 11-му про це зазначається ясно й недвозначно: „Діти-на, батьки якої до моменту народження мали громадянство СРСР, є громадянином СРСР, незалежно від того, родилися вона на території СРСР чи за межами СРСР”. Доповнюється вона „пунктом” 12-им: „Діти-на, один з батьків якої до моменту народження дитини був (чи була) громадянином СРСР, а другий (або друга) є громадянином без громадянства або був невідомий, є громадянином СРСР, незалежно від народження”.

Якщо до цього часу батьки — тепер натуралізовані американці, канадці, австралійці і т. д. побоялися поїхати на відвідини до СРСР, звідки вони походять, то виявляється, що згідно з новим советським законом про громадянство від 1-го липня ц. р. також їхнім дітям, народженим у вільному світі, є певною небезпечкою поїхати з СРСР бо тепер вони також є громадянами СРСР! На таке нахабство й хижакство хіба здібна тільки советська влада.

Що „спонукало” москов-

ським уряд проголосити новий закон про громадянство СРСР?

На мою думку, це могли спричинити два моменти. По-перше, якнайбільше унеможливити втечу громадян із советського „раю” (мовляв, хоча комуся і вдасть втекти, проте хай він чи вона пам'ятають, що як вони пам'ятають, що як советськими громадянами, ми ними завжди будемо „опікуватися”, тобто, їх переслідувати і за ними половити, бож вони є „наші” підсоветські „громадяни”). По-друге, зменшити до мінімуму, якщо не цілком, відькість відвідин в Україну та СРСР колишніх вихідців з СРСР та їхніх нащадків, бо згідно з новим законом, кожного такого відвідувача чи їхнього сина чи дочку советської влади мають повне „право” не випустити назад, бож згідно з цим законом вони є громадянами СРСР! Чи советські власті будуть це практикувати, чи ні — невідомо, але що юридично така небезпека може заіснувати, то це факт. Ось чому, як зачуваюче багато українців хочуть відвідати своїх рідних на рідних землях ще перед 1-м липня, коли той закон формально ще не буде діяти.

У зв'язку з цим цікаво було б знати становище українських організацій, зокрема УККА, чому б їм не звернутися до советських амбасад або прийняти, до однієї із них у Вашингтоні чи Канаді і висунути справу більш детально? Зокрема, було б добре висунути в них, чи особи, які згідно з новим советським громадянством є „громадянами СРСР”, можуть мати гарантію чи задоволення, що їх випустять назад, якщо вони „осміляться” після 1-го липня поїхати в СРСР? Це дуже важливо! Однак найкраще це було б зробити не індивідуально, але загальною, за допомогою певної авторитетної організації чи установи.

У кожному випадку, новий советський закон про громадянство, який, як ми вже зазначили, має на меті унеможливити живий контакт між українцями по обох боках залізної заслонки, в очак всього світу ще раз дуже сильно дискримінує советську підневільну систему. Цей закон свідчить про те, що СРСР стає навіть більшою тюрмою народів, чим колишня царська Росія, за часів якої майже не існувало утруднень щодо виїзду за кордон і цим самим зміни громадянства. Значить не все є добре зі советською імперією — єдино і вже останньою великою імперією державою в світі, диктатори якої змушені застосовувати аж такі методи до своїх підневільних громадян аби втримати її від розпаду.

„Українській хаті” есей цього критика „Тарас Шевченко” своїм розмахом і незалежністю думки належить до найвищих здобутків шевченкознавства.

На сторінках „Української хати” знаходимо ще один великий есей, що його написав забутий нині український філософ Андрій Товкачевський. Назва його есею „Григорій Сковорода”. Фактично це була наша перша поважна спроба розібратися в сковородинській філософії.

Свій виклад сковородинської філософії автор починає з парадоксу. Він каже: „сучасний читач не зуміє перетравити філософії Сковороди, і не через те, що вона тяжка для розуміння, а власне через те, що дуже проста, прямолінійна, самозрозуміла”.

Товкачевський протиставляє так звану „наукову” філософію до філософії, закладеної в художньому творі (наприклад, у Шекспіра), явно віддаючи перевагу останній. Як він каже, „філософ пізнається, не з того, про що він говорить, а з того як він говорить”. Автор вважає, що „не той філософ, хто визнає єдину сутність у всіх речах, а той, хто сам, власною душею, відчує цю єдиність... Пrawdę філософії, поезія й релігія — все це різні ймення для одної й тієї самої речі...”. Така філософія (автор називає її споглядальною) дорівнює самому життю, а життю — спогляданню. Представником такої філософії автор вважає Сковороду.

Суттю сковородинської філософії Товкачевський вважає його слова: „Весь мир состоит из двух натур: одна видима, другая — невидима. Видима називається тварь, а невидима Бог. Сія невидима натура или Бог всю тварь пронизает и содержит, везді і всегда был, есть и будет”.

Товкачевський тлумачить сковородинське розуміння Бога. Він каже, що „присутність невидимого вічного в нетривкій видимій матерії відчували всі віки й народи, даючи йому різні ймення і присвячуючи йому будівлі для прилюдних служб”. Потім автор переповідає, переспівуючи цитатами, вислови про сутність Бога в творях

Єв. Берловський

НЕ ЛУКАВТЕ!

(Із серії — Вечірні рефлексії...)

Було колись, куди не глянь — скрізь тільки богонаступник на землі та десь, там у висоті, людським затьмарений, сам Бог. І відгороджувано Бога від землі всіма силами. Лукаві хотіли, щоб над усім і небесним і земним був тільки бог земний — Царь-батюшка, та й нікого іншого. Земно-земні намагалися перетворити у найвищий авторитет усього і над усіма. Раз немає Божому царству кінця, — думали лукаві, — то й бути не може кінця царству його наступників на землі.

Свідомі свого лукавства так і пішли на смітник історії без покаяння. Лукавини жили, лукавини і вмерли. Прийшли нові часи. Самого Бога нові лукавини проголосили „опіум для народу”. Геть із ним! Ось, маєте вождя. І тільки йому всі поклоняйтесь. І по старій звичці чимало з тих, кому вигідно було, почали поклонятися йому і других змушували до того. І чим тільки не проголошували нових вождів. Вони — усіх наук найгеніальнішими стали не тільки для народів земель загарбаних царями-батюшками, але й почали за допомогою лукавих виходити на широкі води, в люди. Мовляв, ми й для міжнародних має такі ж великі, як і для своїх. Були, та й відійшли. А скільки ж лиха натворили оті нові вожді такі, як Ленін, Троцький, Сталін, Хрущов...

Не відставали від них у злих ділах і ті лукаві, що мудрішими за Бога справжнього робили. Зі шкурки лізли й тепер лізуть, щоб усі покланялися трійці земній: Марксу, Енгельсу, Ленінову. Щоправда, хотіли до цієї трійці ще четвертого якось пристроїти — Сталіна — та збавили, що й лукавство між собою не втримає. І якщо це не в інтересах власних, то нащо старатися. Та й не під силу. А раз не під силу небесну трійцю загнати в небуття, то нехай і на землі вже трійця буде. Четвертого не треба!

Так було. Та ось прийшли ще новіші часи. Змінюлися часи. Змінюлися і люди і події. Ми — свідки переродження націй. Раби — народи свої ні від кого незалежні держави потворили. Люди-на вийшли поза земні орбіти в нові незвідані простори Всесвіту. І розум людський рветься до нових галактик! Тільки б жити, якби не оті лукаві. Та видно не прийшла ще на них остання година. А діла їх самі за себе говорять. Куди не глянь, всюди, де треба і не треба, вождя нового над усіма і всім, в сірках очей не познати, пруть та й пруть.

Він — скрізь. Нема страстей, доктрин, ні генеральних ліній, настанов, ні галузей народно-господарсь-

БЕЗ КОМЕНТАРІВ

(Друкуюмо уривки з листів з України. Хоч мова не завжди нормативна, але вона зберігає безпосередність і дас уявлення, як там творять)

(—о—о—о—) ... вона людина практична, до того ж привітлива, весела, у неї багато друзів. Такий людина легко живе. Родина молодшої доньки хороша у всіх відношеннях: і дружина, і свекри, і синуля — одна вітка. Праоще донька масажисткою разом з мамою у школі-інтернаті для хворих дітей, головне на скриняленні хребтів та ін. Доля старшої доньки нещаслива, хоч одружилася з великим коханцем. Він латиш, владі не доброї, але з ним можна було б ужитися, а от свекри просто жахливі: вони ненавидять невістку, бо вона росіянка.

22 серпня 1978

Ваші побажання до мене в 1977 році збулися. Я отримала квартиру. Хоч і маленька, але ж з усіма вигодами. Тепер усіх вас запрошую в гості до себе. Якби я хотіла разом з вами бути в святкові дні. Мені дуже сподобалося, як ви святкуєте. У нас невеличкі морози, але сніжку підкинуло багатенько, гарно надворі, добре, як не розтане до Нового року то гарна буде ялинка. У нас скрізь на площах величезні ялинки наряджають, всю новорічну ніч люди гуляють навколо ялинок.

23 грудня 1977

В нас зараз дощі перестали, суха тепла погода, нічого не робимо, сидимо під хатою на сонці, гріємося, бо вже з огородами упоралися, тепер скачуємо, що нічого працювати. Коли заохолода, то буду в хаті сидіти, читати то газети то книжки. Ми вже готуємося до різдвяного нового року, для онуків купуємо подарунки, бо на різдво принесуть вечерю, то треба їм купувати подарунки, а на новий рік прийдути поспати і поздоровляти з новим роком, тож треба подарунки, а в нас шість душ онуків.

Полтавщина, 24 листопада 1978

Ких, ні розвитку технічно-наукового, ні нових творів письменства — нічого вже нема без нього. А дарма. І з ним лукаві заведуться. Історії лукавини, для своєї користі, на віки-вічні не нагнати. З очей народних уже давно спада облуда, лукавством плекана. Дивись, не зчуєшся, як зовсім упаде. І не врятують вже тоді лукавини, ані нові гасла, ані старі уличі. Нової ери час надходить. І бути їй народам всім на щастя і на радість. І без лукавства і лукавців!

Київ, вересень 1978

Ліда ще не одружилася. Вони обоє здають іспити: вона в технікумі, а він в інституті, а коли закінчать іспити, тоді й буде весілля. Весілля відбувається в нас по-старому, печуть шишки, коровай, все печуть, що положено до весілля, перев'язують старостів рушниками, молодому руку праву перев'язують платком білим і всіх рідних перев'язують, хто на весілля запрошений.

Полтавщина, 19 липня 1978

Сковорода: „Те невидиме, що ховається за всіма речами, є Бог, „всю тварь пронизает и содержит”, завше був, є й буде. ... Без нього ніщо не має буття: він у дереві є правдивим деревом, у траві — травою, в домі — домом, у музиці — музикою, в тілі нашому — головою, серцем, думками... Його невидима сила тайно розлита по всій Вселенній, всім кермує, порядкує ..., вона є душею й красою всіх наших речей і виниклих, а без неї все „мертво і гнусно”. Бог один існує у всіх речах, без неї всі і початку, а речі — тільки риза його, тінь, тлінь, п'ята, підніжок...”

Інакше кажучи, вчення Сковороди в оцінці Товкачевського можна визначити як містичний пантеїзм. Думаю, що така оцінка не відбігає від істини.

Товкачевський зупиняється на атрибутах Бога в філософії Сковороди: „Бог є Начало, Вічність, Правда, Природа, Любов...”

Кілька років тому, коли ми вшановували двісті п'ятдесят річницю з дня народження Григорія Сковороди, чимало писалося — принаймні тут, на еміграції — про сковородинську „філософію серця”. На цей момент звернув увагу ще Андрій Товкачевський. Він стверджує, що Сковорода в своєму розумінні людини головним у її естві вважає серце.

Як сонце пізнається за його промінням, так і людину можна пізнати лише за її серцем. Але сутність людини, як і всього докошлішого світу, за Сковородою, — дуалістична: „Таким чином, ми маємо всього по-двоє: очі духовні і очі тілесні, руки духовні — і руки тілесні, тіло духовне — і тіло земляне, серце духовне — і серце плотське. Духовно людина є вільна, — наголошує Григорій Сковорода.

Тут мимоволі пригадуються сучасні інакдомці в Советському Союзі, котрі за дратвами таборів, за мурами тюрем, за ґратами психіатричних лікарень зберігають свободу духа. Не даремно поет Микола Руденко під час перебування в „дурдомі” писав:

Я вільний — чуте? Я нині справді вільний,
А ви — раби!

[Продовження буде]

Про II том „Дрогобиччина — земля Івана Франка“

ДРОГОБИЧЧИНА — ЗЕМЛЯ ІВАНА ФРАНКА — К.А. Том II. Редактор д-р Лука Лушів. Наукове Товариство ім. Шевченка, Нью-Йорк. Серія: Український Архів, т. 32, 1978. 246 ст. (Бібліографічна записка).

Коштом Центрального Комітету Дрогобиччан, члена Комісії Регіональних Дослідів і Публікацій НТШ в ЗСА, вийшов другий збірник географічних, історичних та етнографічно-побутових і мемуарних матеріалів про землю Івана Франка — Дрогобиччину. Перший том з'явився ще в 1974 році (840 сторінок, понад 200 світлин), і мав добрі рецензії. Завдяки Комітетові Дрогобиччан під головуванням інж. Володимира Осередчука, вдалося видати другий том, як доповнення до першого.

До збірника входять такі матеріали, як „Десять історій Дрогобича і дрогобичан“, з 13-ма статтями таких авторів, як д-р Віктор Пашлавський, д-р М.В. Верган (пише про пашіфікацію), три статті Адольфа Гладилевича (про Ів. Франка, Студентську секцію), П.Г. Юрченка і Л. Лепкого про церкву, інж. Вол. Несторівича про українських купців, Даді Гнатів про школу, Василя Коліника, інж. Д. Білого на різні теми. В розділі „Славні дрогобичани“ по-

дані статті ред. В.М. Вергана про д-р Ст. Витвицького, о. Вас. Ваврика, ЧСВВ, про Єпископа Софорта Ортинського та О. Твардовського; „Василь Франко розповідає про стрийка Івана Франка. В розділі „Діяльність дрогобиччан“ є згадка Дарії з Левицьких Хронов'ят про інж. Філіппа Левицького, далі згадки про дир. Мих. Бараника, Мих. Курчака, ред. В. Вергана про д-р Миколу Сас Терлецького та Олександра Стахура-Терлецького, ред. А. Драгану про Луку Лушіву як літературознавця, ред. Луку Лушіву про інж. Вол. Осередчука, та Мих. Величківського про проф. Мих. Рабія. У розділі „Споми-ни“ є статті: Богдана Левицького, Марії Левицької, ред. Луку Лушіву, А. Гладилевича, Мих. Івасівки, інж. Мих. Терлецького, інж. Богд. Соболти та Мих. Турика. Далі йдуть два розділи статей ред. В.М. Вергана, розділ про Пласт і різне з чотирьох-ма статтями А. Гладилевича, Лева Струка (дві), та інж. В. Флонта. Збірник закінчується англійським „резюме“, словом від редакції Луку Лушіву та фотографію Комітету Дрогобиччан, який фінансами допоміг завершити це корисне діло для грядучих поколінь.

Д-р О. Соколишин

УКРАЇНЬКА СВИТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

П'ЯТИЙ З'ЇЗД СЕНІОРІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ВІДБУДЕТЬСЯ

на „СОЮЗІВЦІ“ в дні 20-го до 25-го ТРАВНЯ 1979 р.

з такою програмою:
НЕДІЛЯ, 20 ТРАВНЯ: год. 10-12 перед полуднем і 2-5 реєстрація; год. 6-8 веч. привітальна вечір і гостинний виступ інж. О. СОЛТИСИКА (Гриця Мотки) — гумориста.

ПОНЕДІЛОК, 21 ТРАВНЯ: год. 10 ранно — офіційне відкриття 5-го з'їзду, схвалення програми з'їзду і ділові наради з відчитанням і одобренням протоколу 4-го з'їзду з червня 1978 р., звітами органів Об'єднання, дискусія над ними та огляд діяльності комісії для старших віком членів УНС, яка існує при Головному Уряді, голови той ж комісії інж. СТЕПАН КУРОПАСЬ.

ВІВТОРОК, 22 ТРАВНЯ: год. 10 ранно — продовження ділових нарад; год. 2 після обіду — доповідь д-ра ОЛЕГА ВОЛЯНСЬКОГО на тему: „Психологічні аспекти процесів старіння“; год. 7:30 вечором: Фільм „Українці в південній Америці“ висвітлює п. ЯРОСЛАВ КУЛИНИЧ, продюсер.

СЕРЕДА, 23 ТРАВНЯ: День призначений для прогулянок чи індивідуальних відвідин; плануються спільна прогулянка учасників.

ЧЕТВЕР, 24 ТРАВНЯ: год. 10 ранно — обговорення і схвалення напрямних дій „Об'єднання“ на 1979-1980 років, вибір нової Управи і Контрольної Комісії, слово головного передсідника УНС д-ра І. О. ФЛИСА, ухвалення резолюцій і рекомендацій.

Год. 6 веч. і під час бенкету — спільна знімка учасників.

Год. 7 веч. **ВЕЧЕРЯ-БЕНКЕТ** з розваговою програмою, яка включатиме: виступ співочого ансамблю „ПРОМІНЬ“ з Нью-Йорку, танцювальної групи п. ОПРИСКО, есеї-гуморески п. інж. ЛЬВА ЯЦКЕ-ВИЧА та інше. Після вечері **ЗАГАЛЬНА ЗАБАВА** при звуках оркестри „СОЮЗІВКИ“ і різні несподіванки.

П'ЯТНИЦЯ, 25 ТРАВНЯ: год. 10 ранно — офіційне закінчення з'їзду.
Год. 12 в пол. прощальний обід.

До участі в з'їзді запрошуємо всіх сениорів, які є членами УНСОюзу. В справі приміщення на „Союзівці“ слід звертатися прямо до Управи „Союзівки“, залучуючи завадки в сумі 10.00 дол. і подаючи число Відділу УНСОюзу якого членом Ви є, оплата за 5-денний побут з харчами вноситься 70.00 дол. від особи. Адреса „Союзівки“ така:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
KERNHONKSON, N. Y. 12446
Tel. (914) 626-5641

За Комісією Головного Уряду УНС:

Інж. Степан КУРОПАСЬ голова Д-р Ярослав Падох секретар

За Управу „Об'єднання Сениорів УНС“:

Д-р Володимир Савчак голова Д-р Ірена Крамарчук секретар

Президент Франції прибув до Москви на переговори

Москва. — Президент Франції Валері Жіскар д'Естейн прибув в четвер вечором, 26-го квітня ц. р., з офіційною триденною візитою до Союзу. На летовищі Жіскар д'Естейна вітав генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР Леонід І. Брежнев та багато інших членів Поліتبюро, Центрального Комітету КПСС і Ради Міністрів СССР.

Брежнев, який від довшого часу хворіє й тому була відложена дата візиту Жіскара д'Естейна до СССР, виголосив коротке привітальне слово і обмінявся кількома словами з французьким президентом під час привітальної церемонії.

Триденні наради, аже десяти з черги від часу першого приїзду до Москви в 1966 р. тодішнього президента Франції Чарльс д'Голля, мають утвердити ті принципи на яких побудована союзу-французька співпраця, яка, на думку союзу-французького диктатора, є „ідеальним взірцем співпраці між західною капі-

талістичною державою і країнами соціалізму“. Сам Жіскар д'Естейн зустрічався з Брежневим впрямі. Вітались вони, як кажуть західні журналісти, „як старі друзі“. На летовищі був також голова Ради Міністрів СССР, чи як його популярно на Заході називають „прем'єр СССР“ Алексій Косігін, міністер закордонних справ Андрей Громико та інші.

На бенкеті, який був влаштований на честь французького гостя на Кремлі, Брежнев поновно атакував керівників Китайської Народної Республіки, головним за їхню інвазію на В'єтнам і погрожував, що Союзу-французький союз є спробою поклати кожну агресію, якщо буде потрібно.

Після закінчення переговорів, які затривалися на справу розроблення торгівлі, культурної й іншої співпраці між обидвома країнами, буде підписаний спільний комунікат з наголошенням важності політики диктатора і співпраці на базі Гельсінкського договору з 1975 року.

Виставка Мистецтв Українців в Америці
запрошує Вас на відкриття виставки картин **Мазурика**
У НЕДІЛЮ 29 КВІТНЯ 1979 В ГОД. 4-ПОЛ. У ГАЛЕРІЇ ОМУД-БЕГ-ЕВІН В НЬЮ-ЙОРКУ. ВІДКРИТТЯ В БУДНІ В ГОД. 6-8 В СУБОТУ І НЕДІЛЮ ВІД ГОД. 1-8-29 ДО 6 ТРАВНЯ ВКЛЮЧНО

РІЧМОНД, ВІРДЖІНІЯ та ОКОЛИЦІ
УКРАЇНЬКА КАТОЛИЧКА ЦЕРКВА СВ. І. ХРЕСТИТЕЛЯ
та 34-й ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

запрошують на

ТРАДИЦІЙНІ ВЕСНЯНІ ВЕЧЕРНИЦІ

в суботу, 5 травня 1979 р.

в Our Lady of Lourdes

8200 Woodman Rd. (off Parham Road)

- КОНЦЕРТ народних танків, співів та скелів у виконанні Ансамблю „ЛИМАН“ 7:15-8:45 веч.
- танці — Грає „РІДНИЙ КРАЙ“ 9-11:00 ранку
- В рамках вечора відбудеться ВИСТАВКА МАЛЮНКІВ знаменитого українського мистця Т. КУЗЬМИВА.

Інформації: тел. (804) 232-3381 або (804) 644-4977

Година Українських Мелодій та Радіо-телепередачі Романа Мариновича запрошують ВШ. Громадянство на

СЛІДУЮЧІ ІМПРЕЗИ:

- 1) **ТЕЛЕВІЗІЙНІ ВЕЧЕРНИЦІ** з відзначенням ДНЯ МАТЕРІ, субота, 12-го травня 1979 р., год. 9-та веч. — Український Народний Дім, 140 Prospect Ave., Irvington, N.J. Грає популярна оркестра „Діпро“ О. Строцького. Вступ: \$5.00 для дорослих, \$3.00 для молоді.
- 2) **ВЕСНЯНИЙ ПІКНІК-ФЕСТИН** — неділя, 27-го травня 1979 р., год. 12-та дня, Українське Село, Бавнд Брук, Н. Дж. Мистецька програма, вишарші, несподіванки. Грає відома оркестра „Коломийка“ — М. Шварко. Вступ: \$3.00, для молоді \$2.00.
- 3) **РІЧНИЙ ТЕЛЕВІЗІЙНИЙ БАЛЬ** з вибором КРАСУНІ УКРАЇНСЬКОЇ ТЕЛЕВІЗІЇ на 1979 р. Субота, 16 червня 1979 р., год. 9-та веч. Центр св. Дмитрія, 691 Roosevelt Ave., Carteret, N.J. Грає першорядна оркестра „Нічна Мелодія“ з Rochester. Відповідні нагороди для красуні і їх двох дружок. Вступ: 8.00, для молоді — \$5.00.

Увага! Заінтересованих в конкурсі краси — проситесь пересилати свої світлинні й інформації про вік, освіту, заняття і роди заінтересування, най-далше до дня 1-го червня 1979 р. на нашу адресу:

UKRAINIAN MELODY HOUR
P.O. Box 2257 ■ Washington, D.C. 20013 ■ (202) 832-2887
РОМАН МАРИНОВИЧ, керівник програм

Посвячення Української Федеральної Кредитівки „Самопоміч“ в Детройті

Парохи українських церков, члени Дирекції, працівники і члени комісії Української Федеральної Кредитівки „Самопоміч“ в Детройті. Сидять (зліва): о. Вейн Ручи, о. Константин Височанський, о. Іван Лотоцький, о. Михайло Бохневич, о. Александер Биковець, о. Нестор Столярчук. Стоять (зліва): Зенон Василькевич, Іван Лотоцький, Адриан Блюй, Богдан Лончина, Марія Кахній, Василь Колодичин, Степан Климинин, Романа Дигдало, Володимир Гуналіський, Марта Тарнавська, Ольга Ласка, Борис Блюй, Любомир Липецький, Евстахія Федак, Надія Літинська, Дарія Браун, Микола Татарин, Ірина Василька, Іван Качмар і Володимир Баран.

На протязі 25-ох років росла і невпинно розвивалася кредитівка „Самопоміч“ в Детройті. Спочатку було п'ять головних організаторів, сорок чотири перших членів-уділовців, сто сорок чотири доларів капіталу. Тяжко повірити, що з таких скромних початків виростала 14-мільйонна фінансова клітина української економічної життєвої, з-понад 4,000 тисячами членів.

Це результат постійного зросту довіри членів, основаного на переконанні, що чесний і громадсько вироблений провід, який з бігом часу перебрив керму поповняв до цієї установи амало на користь цілої громади. Провід цей ніколи не забув, що ціллі існування такої установи є служба членам, а через них і цілій громаді.

Так як шляхетність керму певним способом поступовання, так само довіря членів, виказуване день-в-день, накинulo на теперішніх членів Дирекції обов'язок показати великому місто, що ми існуємо, розвиваємось, що наша лютова вага і значення багато більш як колись.

Це психологічне підложжя ідеї побудови нового будинку кредитівки „Самопоміч“. Ми свідомо кажемо будинку, а не бюро, бо амбіція Дирекції сягала багато далі. Тісно пов'язання кредитівки „Самопоміч“ з майже цілим суспільним життям нашої громади допомогло усвідомити Дирекції певну потребу відповідного приміщення для цілої ряду організацій, які роками каралися по принагідних кутках. Згадати б тільки Союз Українок, „Самопоміч“ чи „Культурно-Громадський Клуб. Щоби і їм

запевнити можливість дальшого розвитку, була винесена постанова збудувати цього роду будинок, де ті корисні загально-громадські організації знайшли б постійне пристановище, а також рівночасно збудувати приміщення для чотирьох крамниць і в цей спосіб започаткувати український фінансово-торговельний центр, серед відносно нового українського поселення. Так далекозористі члени Дирекції, основана на довірі членів і колективі вірних і відданих працівників завершилися в цій новій будові. Згадавши працівників треба сказати, що це одна з найважливіших складових частин такої ус-

танови як кредитівка. Вони неслухно залишаються завжди в тіні, бо лише їх члена поведінка і услужність заохочує людей стати членами і постійно користуватися послугами кредитівки.

У неділю, 3-го грудня ц. р. шість наших священників, а іменно о. Михайло Бохневич, о. Іван Лотоцький, о. Нестор Столярчук, о. Константин Височанський, о. Александер Биковець і о. Вейн Ручи посвятили цей новий дім. Це була урочиста і зворушлива хвилинка. Понад чотириста гостей з увагою вислухали змістовної промови голови Дирекції Володимира Гуналіського, що його представив голова Будівельного комітету інж. Василь Колодичин.

Відаючи кожному, що йому належне, він з пошаною згадав перших п'ятьох основників, з яких двоє, а іменно ред. Володимир Несторівич і інж. Роман Крохмалюк були присутні. В початковій фазі планування багато праці вклали колишній управитель Михайло Мушинський і інж. Сергій Лазуренко. Тягар постійного слідування за перебігом цілої будови був відповідальністю Будівельного комітету інж. Василя Колодичина і інж. Любомира Липецького. Висловлюючи їм признання за діло

добре доведене до кінця, він подякував їм та цілому Будівельному комітетові, до якого входили ще інж. Богдан Андрушків і Борис Блюй в імені всіх членів та цілої громади. Свій оптимізм на дальший розвиток кредитівки він опирає на переконання, що молоде покоління буде мати настільки зрозуміння до загального і свого добра, що буде постійно користуватися з її послуг й інших до цього заохочувати. Молодий управитель Борис Блюй є наявним доказом реалістичності його сподівань.

Доказом прихильної постанови детройтської громади до кредитівки були, понад сорок надісланих привітів, що їх відчитав інж. Колодичин. Він подякував священникам за акт посвячення і попросив присутніх оглянути шле приміщення. Цілевість розподілу всіх кімнат, гармонійні, притишені барви внутрішнього устаткування зробили на всіх дуже приємне враження.

Володимир Баран

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ

УНСОюзу!

UNIVERSITY OF TORONTO CHAIR IN UKRAINIAN STUDIES

Primary appointment in the Department of Political Economy, with the possibility of cross-appointment in the Department of History, depending on the research and teaching interests of the candidate.

This is an endowed chair of Ukrainian Studies — rank open. Ph.D. required; publications and university teaching experience required of applicants for senior ranks. The duties are primarily undergraduate and graduate teaching and research in the economic and social history of Ukraine. Preference will be given to candidates who are also able to offer courses in the history of Kievian Rus or modern Ukraine. Salary will be commensurate with rank. Applications to Professor S. M. Eddie, Department of Political Economy, University of Toronto, Toronto, Ontario, Canada, M5S 1A1. Appointment to the endowed chair is to commence July 1, 1980. A one-year visiting position in the same field is available for the academic year 1979-80. Closing date for applications for the endowed chair is September 30, 1979, and for the visiting position July 15, 1979. Candidates are requested to indicate whether they are applying for one or both of these.

УВУ і Ракленд Коледж (Ньюйоркський Стейтвий Університет)

спільно проголошують

ВПИСИ НА

„ЕВРОПА ПРОЄКТ — 1979“

Час проєкту: від 9-го до 27-го липня 1979 р.

КУРСИ „ЕП-1979“: 1. Слов'янська цивілізація; 2. Історія Східної Європи; вибрані проблеми; 3. Українська Козацька Держава.

(Рівнож в часі літнього семестру відбудеться на УВУ ряд інших курсів (понад 70), з української мови; літератури; історії; культури; права; суспільно-політичних наук та інших ділянок українознавства. Педагогічні курси для вчителів. Високошкільні курси українознавства).

Залповано прогукну в Альпі, різні імпрези та відвідини культурних центрів Західної Європи.

ІНФОРМАЦІЯ І ЗГОЛОШЕННЯ на „Европа Проєкт — 1979“ з огляду на короткий час, просимо негайно звертатися до Prof. Vasyi Luchkiw, Ph.D., Rockland Community College, State Univ. of New York, 145 College Rd., Suffern, N.Y. 10901, tel. 914-356-4449.

ЗАГАЛЬНІ ІНФОРМАЦІЇ про студію на УВУ, звертатися до Prof. Petro Goy, 101 2nd Avenue, New York, N.Y. 10003, Tel. 212-228-1394.

СТІПЕНДІЇ: зголошення висилати до кінця травня, на адресу: Ukrainian Free Univ., Scholarship Committee, P.O. Box 455, New York, N.Y. 10956.

ТРАНСПОРТ: Нью-Йорк — Європа, звертатися на адресу відомої української агенції KOBASNIUK TRAVEL INC., 157 2nd Avenue, New York, N.Y. 10003, tel. 212-254-8779.

Вшановуючи пам'ять Дорогого, Незабутнього Друга

сп. п. редактора, журналіста, письменника

Михайла Островерхи

складають 50.00 доларів

на Патріярхат

Роман, Марія ФОРОСТИНА

Увага! НЬОАРК, ІРВІНГТОН, Увага! МЕЙПЛЕВУД, ЮНІОН І ОКОЛИЦІ! Субота, 19 травня 1979 р., год. 8-ма веч.

Union High School Auditorium
North 3rd Street off Burnett Ave., UNION, N.J.

КВИТКИ ДО НАБУТТЯ:

ДНІПРО — 698 Sanford Newark, N.J. Tel.: (201) 373-8783
ГОВЕРЛЯ, 1060 Springfield Ave., Irvington, N.J. (201) 374-5768
БАЗАР, 1082 Springfield Ave., Irvington, N.J. (201) 374-6446

КОНЦЕРТИ
СЛАВНОЇ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ
ім. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Диригент ГРИГОРІЙ КИТАСТИЙ
КОНЦЕРТ ПРИСВЯЧЕНИЙ 60-РІЧЧЮ ІСНУВАННЯ КАПЕЛІ.

Увага! НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦІ! Увага! Неділя, 20 травня 1979 р., год. 5 по пол.

High School of Fashion Industries
Auditorium
225 West 24th Street, NEW YORK, N.Y.

КВИТКИ ДО НАБУТТЯ:

АРКА, 48 E. 7th St., New York, N.Y. (212) 473-3550
ЕКО, 145 2nd Avenue, New York, N.Y. (212) 254-0888
СУРМА, 11 East 7th Street, New York, N.Y. (212) 477-0279

На прийнятті у п-ва Грабарчуків УМ придбав 2,500 доларів

Члени Організаційного комітету в справі прийняття на фонд Українського Музею. Стоять (зліва): пані Ліда Грабарчук, Оля Ставнича, Тана Бутвич, Віра Терпаківська, Оксана Тритяк і Ольга Тритяк.

Дня 17-го березня н. р. у домі п-ї Ліди і д-ра Євгена Грабарчуків відбулося прийняття, що його організував комітет пань-ентуїсток Українського Музею у Нью Йорку з метою придбання фондів на його дальшу розбудову.

Понад 90 осіб прибули на мистецький вечір, в якій наша відома піаністка Юлія Осінчук виконала на фортепіано твори Лисенка, Рахманінова, Крайслера, Шопена та Ліста, а проф. Володимир Тритяк, член Грентонської симфонічної оркестри, приєднався до ансамблю п-ї Таїсії Богданської, нашої знайомиї п'яністки й учительки Українського Музею у Нью Йорку, відіграв твори Сарате, Дворжана, Чайковського та Шумана.

Наші мистецькі віддали свої змагання, труд і час без ніякої винагороди. Варто нагадати, що п-на Осінчук виконала вісімнадцять чотирьох концертів в Нью Йорку, Нью-Арку, Детройті і Філадельфії, прихід з яких вона призначила для Українського Музею.

Після мистецьких виступів д-р Б. Цимбаліст, голова Управління УМ з'ясував значення існування музею для культурного життя кожної країни, а зокрема українського музею для життя української громади. Після двох дуже успішних років існування УМ у Нью Йорку, — сказав він, — треба почати кампанію для розбудови музею так, щоб він

став повним репрезентантом наших культурних надбань у вільному світі. Кураторка музею Оксана Грабарчук з'ясувала теперішню програму Музею та її успіш серед американської публіки. Пізніше ввечері д-р Климентій Рогозинський, заступник голови Управи, закликав присутніх ставати членами Українського Музею, та якщо хтось має віддати вартісні мистецькі об'єкти до нього. Він зазначив, що Український Музей має добрі перспективи розвитку.

Програму вечора і прийняття організував Комітет пань під керівництвом п-ї Ольги Ставничи, до якого ще входили: Ліда Грабарчук, Оля Тритяк, Оксана Тритяк, Тана Бутвич, Віра Терпаківська, Миросла Ваню, Іванка Олесницька та Ірина Федичина.

Під час прийняття допомагали молоді п-во Ігор та Зірка Палуки, Любомир Мудрий та пластунки з Пасейку: Наталка Федун, Наталка Колодій, Наталка Моравська, Леся Стець та Діана Турчан.

Під час вечора, крім загальної суми 2,500 доларів на УМ, ще здекларували 500 доларів д-р Остап Терпаківський, що дав йому титул добродія Українського Музею, та д-р Богдан Цимбаліст, який здекларував 1,000 доларів і цим самим став меценатом Музею.

Б. Ц.

Нема то як ни

СОЮЗІВЦІ!

ОСЕЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Найкраще місце відпочинку і вакацій — в Кетскільських горах біля м. Кергонксон, Н. Й.

Замовляйте місця завчасу на: КИМНАТИ — на незрівняний вакаційний побут на СОЮЗІВЦІ!

Гірська природа, відновлені кімнати, домашня кухня, 8 тенісових кортів, відбиванкові площі, олімпійського розміру басейн, мистецькі і розвагові імпрези, забави та багато інших угоджень.

ТЕНІСОВИЙ ТАБІР

для ХЛОПЦІВ і ДІВЧАТ у віці 12-18 р.
23-го червня — 3-го липня 1979 р.

ДИТЯЧИЙ ТАБІР

(від 7-11 р.)
ДІВЧАТА від 23 червня — 7 липня 1979 р.
ХЛОПЦІ від 7 липня — 21 липня 1979 р.

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

від 22 липня — 11 серпня 1979 р.

КУРС УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТАНКІВ

від 12 серпня — 21 серпня 1979 р.

Ім'я

прізвище

Адреса

Замовлення висилати:

Ukrainian National Association Estate
Kerhonkson, N. Y. 12446 Тел.: (914) 626-5641

ЗАХОДИ...

(Закінчення зі стор. 1)

важно почала переговорювати про обмін своїх двох шпигунів за ув'язнених чи засланих дисидентів, хоча вже в червні советський міністер закордонних справ Андрей Громико відіграв цю справу в розмові з державним секретарем Сайрусом Венсом.

Відтак д-р Збігнєв Бжезінський, головний радник Білого Дому для справ крайової безпеки, секретар Венс та ряд інших урядовців переговорювали зі советським амбасадором Анатолієм Добриніном та іншими членами советської амбасали в справі обміну. Спершу уряд ЗСА закликав Москву звільнити теж Шаранського і Юрія Орлова, заарештованого голову Московської Гельсінкської Групи, але советський уряд відмовився. Остаточно лішило до порозуміння, що Москва звільнить 5 згаданих політичних в'язнів, а ЗСА двох засуджених советських шпигунів.

Речник Державного департаменту вже після обміну заявив редакції „Свободи", що хоча уряд ЗСА представляв Москві різні листи, то на кожний з них було ім'я Валентина Мороза, додаючи, що „ми не відкидали були зобов'язанні відносно звільнення Мороза і то під будь-якими обставинами".

Між іншим, спостерігачі вказують, що це правдоподібно перший раз, що відбувся обмін 2-ох советських громадян за п'ятьох осіб, яких перел самим виїздом із Советського Союзу позбавлено советського громадянства, тобто не обмінювали советських громадян за американських чи громадян

якоїсь іншої країни вільного світу. Крім того, коментатори підкреслюють, що фактично встановлено преселент, бо Москва вперше виміняла своїх шпигунів за політичних чи релігійних в'язнів.

У половині квітня Бжезінські та Добринін знову переговорювали відносно обміну, а в понеділок, 23-го квітня, советський амбасадор дав Бжезінському знати, що справа поладжена.

Тоді советські чинники перевезли Мороза, Гінзбурга, Димшиша та Кузнецова із концентраційних таборів, а Вінеса із заслання, до Москви, хоча ці політичні в'язні довгий час не знали, куди їх везуть. Аж вранці в п'ятницю, 27-го квітня, у в'язні Лефортово у Москві їх повідомили, що позбавляють советського громадянства.

Відтак політв'язнів посадили на літак советської повітряної лінії „Аерофлот", сконфігувавши раніше їхні особисті записки, статті і праці. Того ж самого дня в пополуночних годинах вони прибули на летовище Кеннеді в Нью-Йорку. Тоді одночасно два советські шпигуни Енгер і Черняєв всіли в цей літак в одні двері, а п'ять звільнених політичних в'язнів, які протягом цілої прощелури обміну були під гострим наглядом працівників КГБ, висіли з літака іншими дверима.

Із летовища Кеннеді Валентина Мороза та 4-ох інших колишніх політв'язнів автомобілями перевезено до готелю біля Об'єднаних Націй.

Р. Барталом'ю (справа), з Крайової Ради Безпеки прощається з В. Морозом. Посередині В. Сохан. (Р. С-Г)

Після складання квітів біля портрету Левка Лук'яненка В. Мороз закликає виступити в його обороні. (І. Д.)

УКРАЇНСКА СІТЛІЧКА ДОПОМАГАЄ
БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

ВАЛЕНТИН МОРОЗ...

(Закінчення зі стор. 1)

В. Мороз відповідає на запитання кореспондентів. Справа його перекладач ред. З. Сийлик, „Свобода". (І. Д.)

та-електа СКВУ і адміністративного директора УККА мігра Івана Базарка, д-ра Володимира Душника, ред. Антона Драгана, інж. Євгена Івашкова згодом пасторів Олександра Гарбузюка і Володимира Домашовця, мігра Степана Хемича, який привіз від Гарвардського університету поновне запрошення на працю при ГУРІ, та інших представників українських крайових і місцевих організацій.

В годині 11-й перед полуднем недопущена досі до прибулих політв'язнів преса мала змогу довідатися безпосередньо від них про обставини їхнього звільнення, про перші враження з побуту в ЗСА, про пройдене тяжке минуле та про плани на майбутнє під час конференції у широті переповненої залі готелю.

Після спільної заяви, що й в російській мові відчитав Е. Кузнецов, з окремими військами виступили Г. Вінес і В. Мороз, перекладачем якого був ред. З. Сийлик.

Появляючись президентів Джімімі Картерові, американському народові й українській громаді за захоли у справі його звільнення, Мороз відразу заявив, що він не є російський дисидент, але український. „Я маю велику і зрозумілу симпатію до російського руху, я можу висловлюватися про російський рух тільки позитивно, але я є український дисидент". Цю заяву деякі присутні в залі зустріли оплесками.

Пояснюючи суть правозахисного руху в Україні, Мороз заявив, що він набірає різноманітних форм у різних стадіях, але його головна ціль — це усамостійнення України. На його думку, дисидентський рух в СССР є сумою національних дисидентських рухів, які стримляють до повалення імперії.

„Я приїхав до Америки, щоб бути ближче до України. Я тут зможу робити те, що я не міг робити на Україні", — заявив Мороз.

У відповідь на запити до нього, Мороз розповів про долю Олександра Тихого, який після голодівки був перевезений до лічниць, про Святослава Караванського.

про Миколу Руденку, стверджуючи, що українська Гельсінкська група в Києві — це найновіший етап боротьби і що вона „ставитиме різкіше і відвертіше питання про те, що центр уваги нашого руху — це самостійність України".

Мороз також коротко розповів про свій побут в концитаборах, про його голодівку, про працю при шліфувальнім скля, про побиття під час переїзду з одного до другого табору, про заборону забрати понад 120 зошитів тюремних писань, про зустрічі з дружиною та про переїзд до ЗСА.

У четвер, 26-го квітня, В. Мороза викликали тюремні власті концитабору в Мордовії, наказали спакувати речі та взяти від нього розміри його одягу. У п'ятницю вранці його привезли до Москви та посадили в тюрму Лефортово. Тут знов його викликали один з начальників тюрем та в присутності представника прокуратури повідомив, що його позбавляється громадянства СССР та „відворяється" за кордон. Йому наказали підписати відповідні документи, що він годиться і на виїзд його родини. Однак йому заборонили забрати зі собою манускрипти і, не зважаючи на протести, висіли його насильно до автомобіля, який привіз його під охороною КГБ на летовище Шереметьєво. Там він унізав Кузнецова й Гінзбурга, з якими він перебував в концитаборі. Усіх п'ятьох політв'язнів посадили на літак лінії „Аерофлот" та під охороною 20 працівників КГБ привезли до Нью Йорку, де й відбулась вимина. Шпигунів советський літак забрав негайно в Москву, а дисиденти переїхали під опіку представників Державного департаменту ЗСА і членів Крайової Ради Безпеки. Ці представники подали до відома, що родини дисидентів переїдуть до ЗСА найпізніше на протязі двох тижнів.

Як уже згадали, В. Мороз перейшов під опіку УНСоюзу, який займається його і його родини перебуванням у ЗСА.

В'єтнамська делегація запропонувала була в першому дні переговорів створити таку демілітаризовану зону, однак китайська делегація відкинула цю пропозицію. Переговори, згідно з інформаціями політичних спостерігачів, застрягли на мертвій точці, а на сесіях відбуваються тільки словесні перепалки між делегаціями і безкорисні розмови. Немає однак познак, щоб між цими двома комуністичними країнами дійшло в найближчому майбутньому до збройного конфлікту. В'єтнамський амбасадор до Пекіну повернувся на свій пост, а китайські речники заявили, що переговори триватимуть довго, але вони закінчаться успішно, бо так бажання обох сторін. Китайці тільки побоюються в'єтнамськ

Вальдгайм продовжує свою подорож по країнах Азії

Куала Лямпур, Малайзія. — Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй д-р Курт Вальдгайм подорожує по країнах Азії і перебував в Малайзії, звідки мав переїхати до комуністичних держав В'єтнаму і Камбоджі з наміром переговорювати з тамешніми урядами, щоб згадати непорозуміння і припинити війну між цими двома країнами.

Хоча, з підтримкою В'єтнаму, в Камбоджі був повалений уряд прем'єра Поль Пота і наставлено маріонетковий уряд Гануо, боротьба між залишками камбоджійської армії, підсилені партизанськими відділами і в'єтнамською регулярною армією триває. Генеральний секретар ООН хотів би, щоб обидві сторони визнали його посередником — тоді він зміг би довести до замирення між цими двома країнами.

Вальдгайм перебуватиме у В'єтнамі і Камбоджі шість днів, а потім поїде до Південної і Північної Кореї. Поїздка Вальдгайма до В'єтнаму і Камбоджі не пов'язана з інтересами З'єднаних Штатів Америки чи Китайською Народною Республікою. Речники ООН інформують, що ЗСА і Китай навіть висловлюються скептично щодо цієї місії Вальдгайма.

До В'єтнаму Вальдгайм приїде якраз в розпал пропагандивної боротьби між в'єтнамськими і китайськими комуністами, які поки що не зуміли домовитися про замирення і переговори між ними зайшли в сліпий кут.

Лідери Малайзії, які дві дні переговорювали з Вальдгаймом, висловили побо

ювання, що непорозуміння між трьома комуністичними державами — В'єтнамом, Камбоджею і Китаєм, може перетворитися у справжню війну і захопити також інші азійські країни. Крім того Малайзію турбує проблема політичних втікачів з В'єтнаму і цією справою повинні зайнятися ООН. Тепер у Малайзії перебуває 58,000 втікачів. Проблемі втікачів має також

Тайланд. Тисячі камбоджійців, загрожених воєнними діями, втікли зі своєї країни до Тайланду. Тому, що в'єтнамці вислали за втікачами військові відділи, вони направили на спротив тайландської армії, через те й існують побоювання, що Тайланд може активно виступити проти В'єтнаму, якщо тільки непорозуміння будуть поглиблюватися.

Західні дипломати в Азії не вірять в успішність місії Вальдгайма, тим більше, що в'єтнамські комуністи не хочуть розмовляти на тему їхньої інтервенції в Камбоджі, бо вони зм'яють до зломання спротиву армії Поль Пота і вдержання при владі Генга Самріна, який є маріонеткою Гануо. Все що хоче досягнути Вальдгайм, це довести до міжнародної конференції, подібної до Женевської в 1954 році, яка закінчила війну між Францією і її азійськими колоніями.

Згідно з останніми інформаціями, генеральний секретар ООН прибув вже до Гануо і його привітав тепло, але стримано міністер закордонних справ В'єтнамської Соціалістичної Республіки Нгуєн Трінган. На зустріч з Вальдгаймом вийшли також інші керівники теперішнього В'єтнаму.

Китай відмовився від демілітаризованої зони

Гонг Конг. — Китайські представники на переговорах в Гануо категорично відкинули в'єтнамську пропозицію про створення демілітаризованої зони між Китайською Народною Республікою і В'єтнамом, замість того вони настоювали на відтягненні в'єтнамських військ з Ляосу і Камбоджі. Ган Ніялоінг, заступник міністра закордонних справ в китайському уряді і голова делегації на мирні переговори до В'єтнаму заявив, що Китай буде домагатися також відтягнення в'єтнамського гарнізону з островів на Китайському морю і заперення В'єтнаму, що він ніколи не дозволить на сталій побут советських кораблів у в'єтнамських портах, бо це означало б поширення советської гегемонії на країни Азії.

В'єтнамська делегація запропонувала була в першому дні переговорів створити таку демілітаризовану зону, однак китайська делегація відкинула цю пропозицію. Переговори, згідно з інформаціями політичних спостерігачів, застрягли на мертвій точці, а на сесіях відбуваються тільки словесні перепалки між делегаціями і безкорисні розмови. Немає однак познак, щоб між цими двома комуністичними країнами дійшло в найближчому майбутньому до збройного конфлікту. В'єтнамський амбасадор до Пекіну повернувся на свій пост, а китайські речники заявили, що переговори триватимуть довго, але вони закінчаться успішно, бо так бажання обох сторін. Китайці тільки побоюються в'єтнамськ

кої пов'язаності із Советським Союзом, тому вони натискають, щоб уряд в Гануо прийняв постанову про те, що жадна з інших держав не повинна втручатися в прикордонні непорозуміння між КНР і В'єтнамом; ніхто не повинен змагатися до поширення своєї гегемонії в Індокитаю тощо. Тут був натяк також на відтягнення в'єтнамських частин з сусідніх країн Ляосу і Камбоджі. Справа 200,000 китайців, які все ще живуть у В'єтнамі, була також темою розмов між обома делегаціями.

HELP WANTED

DRIVERS TRAILER-LOCAL

This year and last year we added a number of highly qualified drivers to our seniority list. We still need local tractor-trailer drivers with a clean driving record and employment history, to start as casual drivers and possible work into full time positions. Apply in person to:

St. Johnsbury Trucking Co. Inc.
55 St. Johnsbury, N.Y.

Equal Opportunity Employer M/F

FUNERAL DIRECTOR

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами

в BRONX, BROOKLYN,

NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА

ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y.

ORegon 4-2568

SINKOWSKY

FUNERAL SERVICE

3535 East Tremont Avenue

BRONX, N.Y. 10465

Tel.: 863-2475

191 Avenue "A"

NEW YORK, N.Y. 10009

Tel.: 674-3630

Директор ЮСІФ

СЕНКОВСЬКИЙ

Завідую владштуванням похоронів в каплицях, похованнях в кожній районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

(І. Д.)